

УДК 347.78.01

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.90.2.30>

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ ПРИ ЗВЕРНЕННІ СТЯГНЕННЯ НА ТОРГОВЕЛЬНУ МАРКУ

Тарасенко Л.Л.,
*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри інтелектуальної власності,
інформаційного та корпоративного права,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: 0000-0003-4359-8965*

Тарасенко Л.Л. Особливості здійснення виконавчого провадження при зверненні стягнення на торговельну марку.

Стаття присвячена правовому аналізу особливостей здійснення виконавчого провадження при зверненні стягнення на торговельну марку. Встановлено, що звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку при здійсненні виконавчого провадження не унормовано на законодавчому рівні; ні спеціальне законодавство у сфері промислової власності, зокрема, Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», ні Закон України «Про виконавче провадження» не містять жодних спеціальних норм, які б визначали особливості звернення стягнення на об'єкти права інтелектуальної власності загалом, і на торговельні марки зокрема. Встановлено, що звернення стягнення можливе на майнові права інтелектуальної власності, об'єкти інтелектуальної, творчої діяльності. Доведено, що «особи, права інтелектуальної власності яких порушені», про які згадується у ч. 1 ст. 14 Закону України «Про виконавче провадження», можуть виступати або стягувачами за виконавчими документами, які видаються за результатами розгляду справи в суді для примусове виконання рішень судів, або потерпілими в рамках розгляду кримінальних проваджень, за статтями 176, 177 і 229 КК України, справ про адміністративні правопорушення за ст. 51-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Обґрунтовано, що під час виконавчого провадження стягнення може бути звернено саме на майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку, а не на саму торговельну марку, оскільки торговельна марка – це нематеріальний об'єкт, цінність якого проявляється саме через володіння майновими правами на неї. Доведено, що керуючись публічною інформацією про торговельні марки, належні боржнику, державний / приватний виконавець може накласти арешт на майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку та зобов'язаний повідомити про це УкрНОІВІ. Доведено, що державний / приватний виконавець може зробити офіційний запит до УкрНОІВІ щодо отримання додаткової офіційної відповіді про належність боржнику певної торговельної марки (зокрема, інформації, що боржник є власником Свідоцтва на торговельну марку). Обґрунтовано, що зважаючи на вартість майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку, можемо зробити висновок, що державний / приватний виконавець може здійснити реалізацію арештованого майна (майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку) на електронних торгах, відчуживши частину таких майнових прав інтелектуальної власності, вартість яких відповідає сумі боргу, яка підлягає до стягнення в рамках виконавчого провадження.

Ключові слова: виконавче провадження, боржник, стягувач, державний / приватний виконавець, звернення стягнення, примусове виконання рішень судів та інших юрисдикційних органів, торговельна марка, інтелектуальна власність, майнові права інтелектуальної власності, суд.

Tarasenko L.L. Peculiarities of implementation of executive proceedings in the case of trademark foreclosure.

The article is dedicated to the legal analysis of the peculiarities of enforcement proceedings when imposing a fine on a trademark. It has been established that the imposition of a fine on intellectual property rights to a trademark when imposing a fine is not regulated at the legislative level; neither

the special legislation in the field of industrial property, in particular, the Law of Ukraine “On the Protection of Rights to Marks for Goods and Services”, nor the Law of Ukraine “On Enforcement Proceedings” contain any special norms that would determine the peculiarities of imposing a fine on objects of intellectual property rights in general, and on trademarks in particular. It has been established that the imposition of a fine is possible on intellectual property rights, objects of intellectual, creative activity. It has been proven that “persons whose intellectual property rights have been violated”, which are mentioned in Part 1 of Art. 14 of the Law of Ukraine «On Enforcement Proceedings», may act either as collectors under enforcement documents issued as a result of the consideration of the case in court for the forced execution of court decisions, or as victims within the framework of the consideration of criminal proceedings, under Articles 176, 177 and 229 of the Criminal Code of Ukraine, cases of administrative offenses under Article 51-2 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses. It is substantiated that during enforcement proceedings, enforcement may be applied specifically to the intellectual property rights to the trademark, and not to the trademark itself, since the trademark is an intangible object, the value of which is manifested precisely through the possession of property rights to it. It is proven that, guided by public information about trademarks owned by the debtor, a state / private enforcement agent may impose an arrest on intellectual property rights to a trademark and is obliged to notify IP office about this. It is proven that a state / private enforcement agent may make an official request to IP office to receive an additional official response about the debtor’s ownership of a certain trademark (in particular, information that the debtor is the owner of a Trademark Certificate). It is substantiated that, taking into account the value of intellectual property rights to a trademark, we can conclude that a state / private enforcement agent may implement the sale of the arrested property (intellectual property rights to a trademark) at electronic auctions, alienating a part of such intellectual property rights, the value of which corresponds to the amount of debt subject to collection within the framework of enforcement proceedings.

Key words: enforcement proceedings, debtor, enforcement creditor, state / private enforcement officer, foreclosure, enforcement of courts and other jurisdictional bodies decisions, trademark, intellectual property, intellectual property rights, court.

Постановка проблеми. В Україні впродовж 2022-2025 рр. щороку подається на реєстрацію понад 20 тисяч заявок на торговельні марки, до 2022 р. цей показник був майже вдвічі більшим і сягав близько 40 000 заявок. Вказане свідчить про те, що в Україні торговельна марка стає активом для бізнесу, який активно використовує торговельні марки у господарській діяльності. Складно відстежити статистику щодо співвідношення заявників та власників свідоцтв на торговельні марки в розрізі «фізичні / юридичні особи», однак беззаперечно торговельна марка призначена для використання у господарській діяльності для вирізнання товарів і послуг одного виробника / надавача послуг від іншого виробника /надавача послуг. Відтак при виконанні судових рішень на стадії виконавчого провадження стягнення може бути звернено і на торговельну марку як майно, яке належить боржнику. Водночас ні спеціальне законодавство у сфері промислової власності, зокрема, Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», ні Закон України «Про виконавче провадження» не містять жодних спеціальних норм, які б визначали особливості звернення стягнення на об’єкти права інтелектуальної власності загалом, і на торговельні марки зокрема. Не вирішене дане питання і на рівні практики Верховного Суду. Вказане свідчить про актуальність даного наукового дослідження.

Стан дослідження. Різноманітні питання щодо здійснення виконавчого провадження були предметом численних наукових досліджень. Зокрема, слід звернути увагу на наукові доробки О.О. Барабаш, О.Б. Верби, М.В. Коваліва, Л.В. Мелех, Ю.Д. Притики, С.Я. Фурси, Є.І. Фурси. та інших. Водночас ці наукові дослідження стосувалися наукового аналізу окремих аспектів правового регулювання відносин, які виникають на стадії виконавчого провадження загалом, правового статусу стягувача та боржника, примусового виконання рішень судів та інших юрисдикційних органів, звернення стягнення на безготівкові кошти боржника тощо. Однак поза межами наукових досліджень залишилися численні аспекти пов’язані із зверненням стягнення на торговельні марки як майно боржника. Оновлене протягом 2020-2025 рр. вітчизняне законодавство у сфері промислової власності породжує багато дискусійних питань щодо різних аспектів здійснення та захисту прав промислової власності, але також не згадує про особливості здійснення виконавчих дій щодо цих об’єктів, що також зумовлює актуальність цього наукового дослідження.

Метою цієї статті є правовий аналіз положень законодавства України, яке регламентує здійснення виконавчого провадження щодо об'єктів права інтелектуальної власності (торговельні марки), визначення прогалин правового регулювання та висловлення пропозицій щодо вдосконалення відповідних правових норм.

Виклад основного матеріалу. Закон України «Про виконавче провадження» містить поодинокі згадки про звернення стягнення на об'єкти права інтелектуальної власності загалом. Так, у ст. 10 Закону передбачаються заходи примусового виконання рішень. Серед переліку заходів примусового виконання рішень згадуються: звернення стягнення на кошти, цінні папери, інше майно (майнові права), корпоративні права, майнові права інтелектуальної власності, об'єкти інтелектуальної, творчої діяльності, інше майно (майнові права) боржника, у тому числі якщо вони перебувають в інших осіб або належать боржникові від інших осіб, або боржник володіє ними спільно з іншими особами; звернення стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інший дохід боржника; вилучення в боржника і передача стягувачу предметів, зазначених у рішенні; заборона боржнику розпоряджатися та/або користуватися майном, яке належить йому на праві власності, у тому числі коштами, або встановлення боржнику обов'язку користуватися таким майном на умовах, визначених виконавцем; інші заходи примусового характеру [1].

Як бачимо, законодавець прямо згадує про те, що звернення стягнення можливе на майнові права інтелектуальної власності, об'єкти інтелектуальної, творчої діяльності. Окрім того, заборона боржнику розпоряджатися та/або користуватися майном, яке належить йому на праві власності, також може охоплювати випадки, дотичні до сфери інтелектуальної власності, зокрема, йдеться про заходи забезпечення позову, або заходи забезпечення доказів, про що йтиметься далі.

Звертаємо увагу на те, що відповідно до ч. 1 ст. 14 Закону України «Про виконавче провадження» учасниками виконавчого провадження є виконавець, сторони, представники сторін, прокурор, експерт, спеціаліст, перекладач, суб'єкт оціночної діяльності - суб'єкт господарювання, *особи, права інтелектуальної власності яких порушені*, - за виконавчими документами про конфіскацію та знищення майна на підставі статей 176, 177 і 229 Кримінального кодексу України, статті 51-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення [1]. Особи, права інтелектуальної власності яких порушені, зазвичай виступатимуть під час виконавчого провадження стягувачами, оскільки найчастіше ці особи є позивачами у судових справах про захист прав інтелектуальної власності, такі позови можуть бути пред'явлені і в рамках розгляду кримінальних проваджень, за статтями 176, 177 і 229 Кримінального кодексу України (далі – КК України). Звертаємо увагу, що саме ст. 229 КК України передбачає кримінальну відповідальність за незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару.

Вважаємо, що такі «особи, права інтелектуальної власності яких порушені», про які згадується у ч. 1 ст. 14 Закону України «Про виконавче провадження», можуть виступати або стягувачами за виконавчими документами, які видаються за результатами розгляду справи в суді для примусового виконання рішень судів, або потерпілими в рамках розгляду кримінальних проваджень, за статтями 176, 177 і 229 КК України, справ про адміністративні правопорушення за ст. 51-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Повертаючись до аналізу заходів примусового виконання рішень, про які згадується у ст. 10 Закону України «Про виконавче провадження», серед яких є звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності, об'єкти інтелектуальної, творчої діяльності, слід зазначити наступне.

У ст. 199 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) вказано, що результати інтелектуальної, творчої діяльності та інші об'єкти права інтелектуальної власності створюють цивільні права та обов'язки відповідно до книги четвертої ЦК України та інших законів [2]. Стаття 199 ЦК України міститься у главі 15 «Нематеріальні блага». Результати інтелектуальної, творчої діяльності містяться в переліку об'єктів цивільних прав у ч. 1 ст. 177 ЦК України. Таким чином, вважаємо, що результати інтелектуальної, творчої діяльності знаходять свій прояв в об'єктах інтелектуальної власності, на які можуть виникати особисті немайнові та майнові права. В контексті звернення стягнення слід з'ясувати, на що саме може державний / приватний виконавець звернути стягнення в порядку примусового виконання рішень судів та інших юрисдикційних органів – на майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку чи на торговельну марку як об'єкт права інтелектуальної власності.

На нашу думку, під час виконавчого провадження стягнення може бути звернено саме на майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку, а не на саму торговельну марку. Тор-

говельна марка – це нематеріальний об’єкт, цінність якого проявляється саме через володіння майновими правами на неї. Зміст майнових прав на торговельну марку полягає у виключній можливості використовувати її власником Свідоцтва, надавати дозвіл на її використання третім особам, забороняти протиправне використання торговельної марки третіми особами. Під використанням торговельної марки слід розуміти нанесення її на будь-який товар, для якого торговельну марку зареєстровано, упаковку, в якій міститься такий товар, вивіску, пов’язану з ним, етикетку, нашивку, бирку чи інший прикріплений до товару предмет, зберігання такого товару із зазначеним нанесенням торговельної марки з метою пропонування для продажу, пропонування його для продажу, продаж, імпорт (ввезення) та експорт (вивезення); застосування її під час пропонування та надання будь-якої послуги, для якої торговельну марку зареєстровано; застосування її в діловій документації чи в рекламі та в мережі Інтернет (ч. 4 ст. 16 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг») [3].

Законодавець недаремно вживає поняття не «відчуження торговельної марки», а «передання виключних майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку повністю або щодо частини зазначених у свідоцтві товарів і послуг на підставі договору» (ч. 7 ст. 16 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг») [3]. Це також підкреслює, що саме майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку є предметом договору про передання виключних майнових прав.

Тому і предметом звернення стягнення під час виконавчого провадження повинні бути саме майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку, які належні боржнику, а не сама торговельна марка. Ідентичний підхід закріплений і в проєкті Закону України «Про охорону прав на торговельні марки». Так, у ст. 26 цього проєкту Закону вказано, що права на торговельну марку можуть бути предметом звернення стягнення. Звернення стягнення на права на торговельну марку здійснюється в порядку, визначеному Законом України «Про виконавче провадження». Також важливою нормою, яка є проєктом закону, є те, що відомості про накладення арешту на права на торговельну марку для забезпечення звернення стягнення, зняття такого арешту, зміну особи власника торговельної марки внаслідок звернення стягнення можуть бути внесені до Реєстру за заявою заінтересованої особи, про що здійснюється публікація в Бюлетені [4]. У даному випадку йдеться про Державний реєстр свідоцтв України на торговельні марки, ведення якого здійснюється Українським національним офісом інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) в електронній формі, а також про Бюлетень «Промислова власність» (офіційний електронний бюлетень НОІВ, у якому здійснюється опублікування офіційних відомостей про торговельні марки).

Звертаємо увагу на те, що у чинному Законі України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» такі норми відсутні, про що вже було зазначено вище.

Під час виконавчого провадження у разі виконання рішення суду у майновому спорі (стягнення грошової суми, зокрема) виконавець здійснює пошук майна боржника. Стягувач має змогу повідомити виконавця про відомі йому активи боржника. Вважаємо, що державний / приватний виконавець має змогу самостійно визначити наявність / відсутність у боржника майнових прав на торговельну марку. Вказана інформація є відкритою та публічною. Зокрема, як зазначалося вище, в Україні ведеться Державний реєстр свідоцтв України на торговельні марки в електронній формі. Інформація про всі об’єкти права інтелектуальної власності публічно відображається у Спеціальній інформаційній системі УКРНОІВІ, доступ до якої можливий за посиланням <https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/simple/>. [5]. На цій веб-сторінці є можливість виконати пошук за усіма об’єктами права інтелектуальної власності, використовуючи різні реквізити: «Ключове слово», «Номер заявки», «Дата подання заявки», «№ охоронного документа», «Дата, з якої є чинними права», «Заявник», «Винахідник», «Власник», «Представник». Відтак за ключовим словом «Власник» можна виявити торговельні марки (зрештою і інші об’єкти права інтелектуальної власності, належні боржнику).

Керуючись знайденою інформацією про торговельні марки, належні боржнику, державний / приватний виконавець може накласти арешт на майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку та зобов’язаний повідомити про це УКРНОІВІ. Окрім того, державний / приватний виконавець може зробити офіційний запит до УКРНОІВІ щодо отримання додаткової офіційної відповіді про належність боржнику певної торговельної марки (зокрема, інформації, що боржник є власником Свідоцтва на торговельну марку). До слова УКРНОІВІ – це Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій, державна організація, яка виконує функції на-

ціонального органу інтелектуальної власності (відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2022 року № 943-р “Деякі питання Національного органу інтелектуальної власності”). Саме УкрНОІВІ веде Державний реєстр свідоцтв України на торговельні марки, тому у разі накладення арешту на майнові права інтелектуальної власності на торговельну за постановою державного / приватного виконавця УкрНОІВІ бере цю інформацію до відома і не реєструватиме відчуження прав на торговельну марку.

На думку Верховного Суду, яка викладена у правовій позиції у справі № 757/49581/23, державна реєстрація факту передання виключних майнових прав інтелектуальної власності призначена для посвідчення й надання юридичного значення факту передачі прав, тому до моменту державної реєстрації майнові права інтелектуальної власності в набувача не виникають [6]. Факт зміни суб'єкта майнових прав на торговельну марку на підставі договору про передання виключних майнових прав обов'язково має реєструватися у відповідному реєстрі у порядку, встановленому законодавством України, і це відображає факт зміни суб'єкта прав, що має вагомое значення в разі виникнення необхідності забезпечення захисту права інтелектуальної власності [6]. У науковій літературі такий підхід вважають дискусійним, зазначаючи, що факт передачі прав за договором хоча і підлягає державній реєстрації, однак він не впливає на момент набуття майнових прав інтелектуальної власності набувачем за договором, оскільки Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» (як інше законодавство у сфері промислової власності, а не лише ЦК України), не прив'язує момент виникнення прав набувача за договором до факту державної реєстрації [7, с. 425]. У будь-якому разі для усунення різного тлумачення закону Верховним Судом і науковцями це питання слід вирішувати на законодавчому рівні. Станом на сьогодні в судовій практиці усталеним є підхід, що все-таки факт передачі прав на торговельну марку підлягає державній реєстрації, а відтак без внесення відповідних відомостей в державний реєстр свідоцтв на торговельні марки права у набувача торговельної марки не виникнуть.

Зокрема, у справі № 910/9005/23 позивач звернувся до суду з вимогами: визнання недійсним договору про передачу прав на торговельні марки, укладений між відповідачами; визнання позивача власником свідоцтва на торговельну марку; заборону відповідачам використовувати торговельні марки. Суд, розглядаючи дану справу, встановив: у грудні 2022 р. приватним виконавцем відкрито виконавче провадження за заявою стягувача про примусове виконання рішення суду про стягнення з боржника на користь стягувача суми боргу у значному розмірі. Приватним накладено арешт на все рухоме і нерухоме майно боржника. У січні 2023 р. із метою звернення стягнення додатково приватним виконавцем здійснено опис та накладено арешт на сім торговельних марок, які належні боржнику та призначено суб'єкта оціночної діяльності для оцінки цього майна. У травні 2023 р. приватним виконавцем складено акт про проведені електронні торги, в якому зазначено, що відповідно до протоколу проведено електронні торги з реалізації майна Торговельна марка «XXX», переможцем торгів визнано ТЗОВ «XXX». Водночас, ще у листопаді 2022 р. між боржником укладено договір про передачу прав на торговельні марки, відповідно до якого відчужив у повному обсязі майнові права на торговельну марку «XXX». Згідно з договором передача ТМ відчужувачем набувачу здійснюється шляхом опублікування в офіційному бюлетені «Промислова власність» та внесення змін до Державного реєстру свідоцтв України на торговельні марки відомості про передачу права власності на ТМ. Вказана публікація відомостей відбулася у березні 2023 р. Тому суд констатував, що державна реєстрація передачі виключних майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку здійснена вже після накладення арешту приватним виконавцем на вказане рухоме майно у виконавчому провадженні. Суд зробив висновок, що договір про передачу прав на торговельні марки є таким, що підпадає під встановлені статтею 228 ЦК України умови, за яких правочин вважається таким, що порушує публічний порядок, оскільки на підставі такого договору проведено відчуження майна, обіг якого був обмежений у зв'язку із заборонаю його відчуження, тому такий договір є нікчемним [8]. Погоджуємося з цією позицією, та зауважуємо, що у набувача прав на торговельну марку справді права не виникли, оскільки реєстрація факту передання цих прав відбулася за наявності чинної постанови приватного виконавця про накладення арешту на торговельну марку.

Також державні / приватні виконавці можуть отримувати від стягувача до виконання ухвали про забезпечення позову, в яких йдеться про заборону вчинення певних дій, пов'язаних з торговельними марками. Так, у справі № 907/716/23 судом першої інстанції було прийнято Ухвалу про забезпечення позову, зокрема, суд вирішив: заборонити відповідачу повністю чи частко-

во передавати будь-якій особі виключні майнові права інтелектуальної власності, або надавати дозволи (видавати ліцензії) на використання торговельної марки «XXX» за свідоцтвом України № 000000, або відмовлятися від цих торговельних марок повністю або частково до набрання рішенням у справі законної сили; заборонити Державній організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» вносити будь-які зміни до Державного реєстру свідоцтв України на торговельні марки щодо передання відповідачем виключних майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку «XXX» за свідоцтвом України № 000000 іншим особам, або щодо надавання дозволів (видачі ліцензій) будь-якій особі на їх використання, або припинення їх дії у зв'язку із повною або частковою відмовою власника зазначеного свідоцтва до набрання рішенням у справі законної сили. Вказане рішення було залишено без змін Постановою суду апеляційної інстанції [9].

Вважаємо, що механізм виконання вказаної Ухвали суду про забезпечення позову є традиційним. Позивач має звернутися до виконавця, який відкріє виконавче провадження і надішле відповідну постанову до УКРНОІВІ, оскільки саме УКРНОІВІ наділено компетенцією щодо внесення змін у Державного реєстру свідоцтв України на торговельні марки. Хоча УКРНОІВІ теж є учасником судових справ такої категорії (про визнання недійсним Свідоцтва на торговельні марки, договорів про передачу прав інтелектуальної власності), але варто виконати ухвалу суду про вжиття заходів забезпечення позову шляхом звернення до виконавця і відкриття відповідного виконавчого провадження.

При здійсненні виконавчого провадження державний / приватний виконавець, здобувши інформацію про наявність у боржника торговельної марки, повинен здійснити оцінку майнових прав на неї, залучивши суб'єкта оціночної діяльності. На даному етапі оцінка майнових прав інтелектуальної власності не завжди може відображати ринкову вартість торговельної марки, оскільки нерідко торговельні марки не облікуються на балансі суб'єктів господарювання як актив, або ж взагалі зареєстровані на засновника (учасника) такого суб'єкта господарювання. Зрештою, саме боржник мав би бути заінтересований у визначенні дійсної ринкової вартості торговельної марки (майнових прав інтелектуальної власності на неї), тому він не позбавлений права надавати докази, які свідчать про її вартість.

Зважаючи на вартість майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку, можемо зробити висновок, що державний / приватний виконавець може здійснити реалізацію арештованого майна (майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку) на електронних торгах, відчуживши частину таких майнових прав інтелектуальної власності, вартість яких відповідає сумі боргу, яка підлягає до стягнення в рамках виконавчого провадження. Відчуження майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку в певній частині законом не заборонено, хоча, слід зауважити, що і прямо не передбачено. Вважаємо, якщо вартість майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку перевищує суму боргу, який підлягає до стягнення в рамках виконавчого провадження, то державний / приватний виконавець не позбавлений права здійснити реалізацію частини (певного відсотку) майнових прав інтелектуальної власності, яка відповідає сумі боргу та витратам виконавчого провадження. У такому разі правовим наслідком реалізації частини майнових прав інтелектуальної власності буде виникнення спільних майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку у боржника і в особи, яка набула ці права в результаті їх придбання на електронних торгах. Інформація про нового співвласника майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку підлягає внесенню до Державного реєстру свідоцтв України на торговельні марки (відповідну заяву з підтверджуючими документами повинен подати в УКРНОІВІ покупець, який придбав ці майнові права інтелектуальної власності на електронних торгах).

Висновки. Звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку в рамках виконавчого провадження практично не унормовано на законодавчому рівні. Ні Закон України «Про виконавче провадження», ні Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» не регламентують особливості примусового виконання рішень судів та інших юрисдикційних органів, які стосуються торговельних марок, майнових прав інтелектуальної власності на них. Вказана прогалина частково усувається у проєкті Закону України «Про охорону прав на торговельні марки», в якому одна стаття присвячена регулюванню вказаних відносин.

Торговельні марки та майнові права інтелектуальної власності на них можуть бути не лише безпосереднім предметом судового спору, і в подальшому предметом звернення стягнення, але

й можуть виступати одним з активів боржника, на яке може бути звернено стягнення в рамках виконавчого провадження про стягнення коштів. У даному випадку державний / приватний виконавець застосовує загальну процедуру звернення стягнення на майно (майнові права), але попередньо слід отримати підтвердження в УКРНОІВІ про чинність майнових прав інтелектуальної власності на таку торговельну марку, майнові права інтелектуальної власності на яку реалізовуватимуться на електронних торгах. Обґрунтовано, що зважаючи на вартість майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку, виконавець може здійснити реалізацію майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку як арештованого майна на електронних торгах, відчуживши частину таких майнових прав інтелектуальної власності, вартість яких відповідає сумі боргу, яка підлягає до стягнення в рамках виконавчого провадження.

Державний / приватний виконавець також може виконувати рішення про забезпечення позову шляхом заборони боржнику вчиняти певні дії щодо торговельної марки (відчуження прав, відмова від прав тощо), у такому разі, на нашу думку, слід надіслати відповідну постанову до УКРНОІВІ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про виконавче провадження. Закон України від 2 червня 2016 року №1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р.
3. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.1993 р.
4. Проект Закону України «Про охорону прав на торговельні марки». 2025. URL: https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2025/06/1-Draft-Law-on-TM_text_rev.2-web.pdf.
5. Спеціальна інформаційна система УКРНОІВІ. 2025. URL: <https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/simple>.
6. Постанова Верховного Суду від 13.03.2025 р. Справа № 757/49581/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126020997>.
7. Тарасенко Л.Л., Тарасенко Х.Ю. Торговельні марки: позиції Верховного Суду та проблеми правового регулювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2025. № 89. Ч. 1. С. 419–426.
8. Рішення господарського суду м. Києва від 12.02.2025 р. Справа № 910/9005/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125600684>.
9. Постанова Західного апеляційного господарського суду від 09.10.2023 р. Справа № 907/716/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114317319>.